

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 14 » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНІ СТУДІЇ:
МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНИЙ ПРАКТИКУМ**

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: другого (магістерського)

освітньо-професійної програми: 025.00.02 «Сольний спів»

Київ – 2023

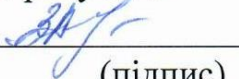

Розробник: Сохань Максим Олександрович, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач: Сохань Максим Олександрович, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 28.08.2023 року № 9

Завідувач кафедри Олена ЗАВЕРУХА
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів
(назва освітньої програми)

___ . ___ . 2023 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) Юлія МЕРЕЖКО
(підпис)

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 2023 р.

Заступник декана Інна ТКАЧЕНКО
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №

— (підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №

— (підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №

— (підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №

— (підпис) (ПБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	Заочна
Вид дисципліни	<i>Обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>3/90</i>	
Курс	<i>2</i>	<i>2</i>
Семестр	<i>3</i>	<i>3</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	
Обсяг кредитів	<i>1</i>	
Обсяг годин, у тому числі:	<i>30</i>	
Аудиторні	<i>16 годин</i>	
Модульний контроль	<i>2 години</i>	-
Семестровий контроль		-
Самостійна робота	<i>12 години</i>	
Форма семестрового контролю	<i>залік</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Музично-театральні студії: Музично-театральний практикум» входить до курсу обов'язкових дисциплін.

Зміст курсу обумовлений сучасними розробками проблем сценічної майстерності, теорією творчої діяльності, роботами в галузі мистецтвознавства і музично-театральної практики.

Мета курсу – формування системи практичних вмінь і навичок володіння сценічною культурою, засвоєння елементів виконавського мистецтва, удосконалення культури мови майбутнього артиста, створення музично-сценічного образу і підготовки концертних програм.

Завдання курсу:

- опанування знань та умінь, необхідних для роботи у театралізованих заходах, шоу-програмах, концертах;
- формування досвіду емоційного і свідомого ставлення до слова як головного засобу сценічної дії;
- оволодіння досвідом творчої діяльності в галузі сценічної майстерності видатних митців вокального мистецтва ХХ-ХХІ ст.
- набуття навичок акторської та режисерської майстерності.

Методи роботи курсу «Музично-театральні студії: Музично-театральний практикум» обираються відповідно до навчальної теми і залежать від індивідуальних цілей кожного студента.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні компетентності:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-

естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Загальні

ЗК-2 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК-3 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

ЗК-4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК-5 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК-6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК-7 Здатність до міжособистісної взаємодії;

ЗК-9 Здатність працювати автономно;

Фахові (спеціальні):

СК-1 Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції;

СК-2 Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні естетичними ідеями конкретного історичного періоду;

СК-3 Здатність розробляти і реалізовувати творчі проєкти по інтерпретації, створенню продуктів музично-виконавської творчості;

СК-4 Здатність інтерпретувати художні образи у вокально-виконавській та музично-педагогічній діяльності;

СК-5 Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації;

СК-7 Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету;

СК-8 Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свою художню інтерпретацію під час публічного виступу.

3. Результати навчання за дисципліною

РН-1 Володіти професійними навичками вокально-виконавської, творчої та музичної педагогічної діяльності;

РН-3 Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві;

РН-4 Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків;

РН-5 Побудувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію;

РН-6 Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій;

РН-7 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- видатних митців сценічного мистецтва;
- особливості роботи на сцені;
- шляхи творчого самовираження актора;
- правила підготовки концертних програм;
- власні індивідуальні недоліки і шляхи їх усунення.

вміти:

- показ музично-сценічного уривка;
- створити на сцені музично-сценічний образ;
- продемонструвати концертний номер;
- дотримуватись вимог сценічної поведінки;
- користуватись вправами для розвитку індивідуальної особистості;
- застосовувати на практиці отримані знання з сценічної та акторської майстерності;
- користуватися спеціальною літературою;
- здійснити аналіз власного виконання вправ і результатів самостійної

роботи.

За умови дистанційної форми навчання проведення занять відбуватиметься на платформі Hangouts meet та на навчальній платформі Moodle.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт					
	Усього	Аудиторні				Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторн	
Змістовий модуль. Втілення музично-театрального продукту.						
Тема 1. Застольний період.	4			2		2
Тема 2. Репетиція в вигородці.	4			2		2
Тема 3. Репетиція з реквізитом.	4			2		2
Тема 4. Репетиція з музичним оформленням.	4			2		2
Тема 5. Репетиція з світловим оформленням.	4			2		2
Тема 6. Прогонні репетиції.	4			2		2
Тема 7. Генеральна репетиція.	2			2		
Тема 8. Виступ. Аналіз роботи.	2			2		
Модульний контроль	2					
Разом	30			16		12

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I.

Тема 1. Застольний період.

Знайомство з акторським складом. Ознайомлення з драматургією. Знайомство з роллю. Читка в образах. Створення плану ролі. Пошук виразності образу. Робота з рольовим зошитом.

Аналіз режисерського задуму. Спрямованість спектаклю. “Зерно вистави”, що визначає образне рішення всього спектаклю, система образів, інтерпретація дії, художньо-образне рішення спектаклю, музично-шумове оформлення спектаклю.

Тема 2. Репетиція в вигородці.

Особливості репетиційного процесу. Форма режисерських завдань. Показ, пояснення і підказка. Технологія роботи над сценічним етюдом.

Правильне самопочуття актора на сцені.

Перевірка роботи над рольовим зошитом (аналіз та доповнення). Метод дієвого аналізу. Пошук вірного мізансценування. Взаємодія акторів на сценічному майданчику.

Створення «скелету» постановки. Створення атмосфери та темпоритму.

Робота актора з костюмом.

Тема 3. Репетиція з реквізитом.

Значення реквізиту в театральній постановці. Різниця між реквізитом та бутафорією. Пошук вірного пристосування. Взаємодія з предметом на сцені.

Елементи сценографії. Складання декорацій відповідно до авторських ескізів і технічного макету. Розробка способів і засобів для швидкої зміни декорацій. Уточнення розміщення предметів оформлення вистави.

Робота актора над гримом та макіяжем.

Тема 4. Репетиція з музичним оформленням.

Особливості проведення монтувальних репетицій.

Створення атмосфери та темпоритму. Організація музики під час репетицій. Робота над музичною партитурою.

Пошук взаємодії актора з музичним оформленням.

Тема 5. Репетиція з світловим оформленням.

Створення атмосфери та темпоритму. Організація світла під час репетицій. Робота над світловою партитурою.

Пошук взаємодії актора зі світловим оформленням.

Перевірка механізмів сценічних ефектів, художнього освітлення, декорацій.

Тема 6. Прогонні репетиції.

Репетиції в костюмах і гримі. Робота режисера з виконавцями. Робота з виконавцями над образами.

Танцювальні та пластичні репетиції. Вокальна репетиція. Цілісне поєднання заходу. Доробка партитур.

Тема 7. Генеральна репетиція.

Особливості проведення генеральної репетиції. Аналіз роботи цілісної постановки. Примітки та корегування.

Робота з монтажним листом.

Тема 8. Виступ.

Організація проведення театральної постановки. Відкриті та закриті покази. Здача вистави. Загальна документація.

Аналіз роботи над виступом. Робота режисера з актором.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий Модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	8	8
Робота на практичному занятті	10	8	80
Виконання завдань до самостійної роботи	5	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25
	Разом	-	143
Максимальна кількість балів: 143			
Розрахунок коефіцієнта: $143 : 100 = 1,43$			

6.2. Завдання для самостійної роботи.

№	Зміст завдання	Академічний контроль
1	Визначити місце і характеристики сценічної дії на театральному майданчику, надіслати їх у письмовій відповіді на корпоративний акаунт викладача	1. Своєчасність та якість виконання (2 б) 2. Повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3)
2	Розробити макет вигородки і деталей реквізиту	1. Своєчасність та якість виконання (2 б) 2. Повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3)
3	Розробити план реквізиту і бутафорії, надіслати письмову відповідь з коротким описом на корпоративний акаунт викладача	1. Своєчасність виконання (2 б) 2. Якість написання плану реквізиту і бутафорії (3)
4	Розробити музично-шумову партитуру, надіслати її у письмовій відповіді на корпоративний акаунт викладача	1. Повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б) 2. Якість розробки музично-шумової партитури (2 б)
5	Розробити світлову партитуру, надіслати її у письмовій відповіді на корпоративний акаунт викладача	1. Повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3) 2. Якість написання світлової партитури (2 б)
6	Розробити план мізансценування	1. Повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б) 2. Якість написання розробки плану мізансценування (2 б)

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Навчальні досягнення з дисципліни «Музично-театральні студії: Музично-театральний практикум» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних робіт застосовуються такі методи:

- усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- письмового контролю: ідейно-тематичний аналіз, дійовий аналіз художнього твору;
- методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

№	Модульна контрольна робота	Критерії оцінювання		Бали
1.	<i>усне завдання (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо)</i>	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		Ініціативність	1	
2.	<i>письмове завдання (ідейно-тематичний аналіз, дійовий аналіз художнього твору)</i>			5
3.	<i>1-ше практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)</i>			5
4.	<i>2-ге практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)</i>			5
5.	<i>3-тє практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)</i>			5
Максимальна кількість балів				25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення: **залік**

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Розкажіть про історію виникнення та розвиток театру. Розкрийте особливості цього виду мистецтва.
2. Які вправи на розвиток акторських здібностей ви знаєте? Розкажіть про них.
3. Охарактеризуйте поняття «режисерський задум».
4. Розкажіть про організацію сценічного майданчика.
5. Розкрийте поняття «тема» та «ідея». Що таке ідейно-тематичний аналіз?
6. Сформулюйте поняття «мізансцена». Які види мізансцен ви знаєте?
7. Охарактеризуйте поняття «атмосфера». Назвіть засоби її формування.
8. Розкрийте поняття «темпоритм» та його значення в сценічній дії.
9. Охарактеризуйте поняття «режисерська експлікація».
10. Назвіть види і жанри театралізованих заходів.
11. Назвіть основні види концертних програм. Коротко їх охарактеризуйте.
12. Охарактеризуйте поняття «театралізація». Що відноситься до засобів театралізації?
13. Розкрийте етапи роботи над художнім оформленням заходу.
14. Розкрийте етапи роботи над музично-шумовим оформленням заходу.
15. Охарактеризуйте процес роботи режисера над складанням партитури.
16. Назвіть етапи роботи над інсценуванням літературного твору.
17. Розкрийте поняття «актуальність» та її роль при виборі літературного твору для інсценування.
18. Розкрийте поняття «конфлікт», «дія та протидія», «предмет боротьби».
19. Обґрунтуйте поняття «композиційна побудова». Назвіть складові елементи композиції інсценованого твору.
20. Охарактеризуйте поняття «надзавдання» та «наскрізна дія». Їх значення в роботі над інсценівкою.
21. Обґрунтуйте поняття «образне бачення» та розкрийте його роль в творчості режисера.
22. Розкрийте вплив дієвого аналізу на побудову запропонованих обставин.
23. Розкрийте вплив жанрових особливостей на характер сценічної дії.
24. Назвіть основні види репетицій та особливості їх організації.
25. Розкрийте поняття «естрада». Назвіть особливості цього виду мистецтва.
26. Назвіть основні види і жанри естрадного мистецтва.
27. Розкажіть про особливості режисерського задуму на естраді.
28. Охарактеризуйте поняття «номер» та його значення в побудові естрадного концерту.
29. Розкрийте особливості та етапи роботи режисера над естрадним номером.
30. Розкрийте особливості монтажу концертної програми. За якими принципами це відбувається?
31. Розкрийте особливості організації постановчої бригади для роботи над концертною програмою.
32. Розкрийте особливості створення атмосфери в естрадному концерті.

33. Розкрийте особливості використання виразних засобів під час постановки естрадного номеру.
34. Назвіть та коротко охарактеризуйте розмовні жанри естради.
35. Розкрийте особливості роботи режисера над номерами розмовного жанру та їх виконавцями.
36. Охарактеризуйте поняття «художній образ» та «сценарний хід». Як вони використовуються в концертній програмі?
37. Розкрийте особливості художнього вирішення номеру та концертної програми в цілому.
38. Розкрийте особливості організації сценічного майданчику та глядацької зали під час проведення концерту.
39. Обґрунтуйте можливість використання різноманітних технічних засобів під час концертної програми.
40. Обґрунтуйте поняття «Драматургія – основа театрального мистецтва».
41. Охарактеризуйте поняття «художня цінність» та «ідейна активність». Чи важливі ці якості для літературно-художнього матеріалу?
42. Розкрийте етапи роботи над п'єсою.
43. Розкрийте особливості пошуку художнього образу та сценарного ходу в п'єсі.
44. Розкрийте особливості роботи режисера над пластичним вирішенням вистави.
45. Розкрийте особливості створення атмосфери та темпоритму вистави.
46. Обґрунтуйте поняття «Актор – носій специфіки театру» та «Творчість актора – матеріал режисерського мистецтва».
47. Обґрунтуйте поняття «Мізансцена – мова режисера».
48. Розкрийте особливості організації репетицій під час роботи над виставою.
49. Охарактеризуйте процес поєднання сценічної дії з музикою, світлом та декораціями під час роботи над виставою.

6.6 Шкала відповідності оцінок.

	Оцінка у балах	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	90 - 100	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов’язкового матеріалу, з можливими незначними помилками. Глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому студент легко орієнтується, володіє понятійним апаратом, Здатний пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження.
B	82 - 89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих помилок. За повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки).
C	75 - 81	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок. Засвоєний навчальний матеріал, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце суттєві помилки.
D	67 - 74	Задовільно – посередній рівень знань із значною кількістю недоліків. За знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, при цьому студент допускає неточності у визначенні понять та при використанні знань для вирішення практичних завдань, не вміє доказово обґрунтовувати свої судження.
E	60 - 66	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань. Неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії.
FX	35 - 59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання. Студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
F	1 - 34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична карта дисципліни

«Музично-театральні студії: Музично-театральний практикум»

Разом: 30 годин, практичні заняття – 16 години, самостійна робота – 12 години, модульний контроль – 2 години

Модулі	Змістовий модуль I
Назва модуля	Втілення музично-театрального продукту
Кількість балів за модуль	143
Практичні	16 години
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Застольний період. Репетиція в вигородці. Репетиція з реквізитом. Репетиція з музичним оформленням. Репетиція з світловим оформленням. Прогонні репетиції. Генеральна репетиція. Виступ. 1*8= 8 б. 10*80=80 б. 88 б.
Самостійна робота	30 балів
Види поточного контролю 25 балів	Модульна контрольна робота 25
Залік	
Максимальна кількість балів: 143	
Розрахунок коефіцієнта: 143 /100=1,43	

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Гайдабура В.М. (2013). Театр, розвіяний по світу. Феномен сцени повоєнної української діаспори. Німеччина, Австрія, Франція, США, Канада, Австралія. Київ. – Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». – 324 с.
2. Гладишева А. О. (2007). Сценічна мова: Дикційна та орфоепічна нормативність [Текст] : навч. посібник для використання в навчально-виховному процесі вищих навч. закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / А.О. Гладишева ; М-во культури і туризму України; Київ. нац. ун-т театру, кіно і телебачення. – 2-ге вид., доп. - К. : [б. и.]. - 266 с. - ISBN 987-966-9607-13-4.
3. Горянська І. П. Основи сценічної мови : навч.-метод. посіб. Ніжин : Лисенко М.М., 2009. – 75 с.
4. Грицан Н.В. Техніка сценічного мовлення: навч.-методичний посібник. 2-ге вид. Івано-Франківськ, 2020. 286 с.
<http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/3612/1/%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90-%D0%A1%D0%A6%D0%95%D0%9D%D0%86%D0%A7%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%9E-%D0%9C%D0%9E%D0%92%D0%9B%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF.pdf>
5. Кабула О. В. Віршована форма в сценічній мові : Навч.посіб. Харк. держ. акад. культури. – Х., 1999. – 78 с.
6. Купіна Н. Н. Театр у світі ігрових концепцій культури / Культура України. Мистецтвознав. – Х., 2000. – Вип. 6. – С. 55-60.
7. Лягущенко А. (2021). Український театр. Видатні діячі та менеджмент. К: Мистецтво. 496 с.
8. Наконечна О. В. Основи сценічного мовлення : навч. посіб. Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова. – О. : Астропринт, 2010. – 133 с.
9. Стібнева С. С. Вокальна творчість актора драматичного театру: мистецтвознавчий та психолого-педагогічний аспекти : автореф. дис. ... канд.

мистецтвознав.: 17.00.03. Харк. держ. ун-т мистец. ім. І.П.Котляревського. Х., 2009. – 17 с.

10. Стихун Л.П. Сценічна мова: техніка та художнє читання. Навч. посібник. – Рівне: РДГУ, 2006.

11. Стихун Л.П., Стихун Н.В. Виразні засоби у мовному спілкуванні актора і читця: навч.посібник. – Рівне: РДГУ, 2008.

12. Тобілевич С. В. (2019) Корифеї українського театру. Видавництво : [Центр учбової літератури](#). 540 с. Корифеї українського театру: художнє видання Центр учбової літератури, 2019. 540 с.

13. Уварова Т. І. Монолог як явище культури : монографія. Одес. нац. ун-т ім. І.І.Мечникова. – О. : Астропринт, 2009. – 172 с.

14. Чарнецький С. (2014). Історія українського театру в Галичині. Нариси, статті, матеріали, світлини. Львів: «Літопис». 672 с.

Додаткова

1. Барнич М. М. Акторське "переживання в ролі" як творчий процес : Автореф. дис... канд. мистецтвознав. НАН України. Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського. - К., 2007. - 19 с.

2. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : навч. посібник / М. В. Кордон. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.

3. Сучасний театр
https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematch_ogliadi/2020/Teatr.pdf

4. Сучасний український театр
https://www.academia.edu/17963152/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%82%D0%B5%D0%B0%D1%82%D1%80

5. Методичні рекомендації «Організація масових і театралізованих свят»
<http://www.zomc.org.ua/vidannya/item/1557-metodychni-rekomendatsii-orhanizatsiia-masovykh-i-teatralizovanykh-sviat>
6. Масові видовища: традиції і сучасність:
http://4ua.co.ua/culture/vb3bc68b4d43a89521316d37_2.html
7. Спільноти та групи соц. мереж <https://www.facebook.com/vnesten/>
8. Прийоми акторської майстерності та імпровізаційні вправи на заняттях із сценічного руху як одна з умов самореалізації учнів вокально-хорового відділення: http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/37435